No. 150. 1841.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Donderdag 16 December.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 12den December.

De *Moniteur* behelst heden drie belangrijke en zeer uitvoerige stukken, betrekkelijk eene nieuwe organisatie van het leger, te weten:

1°. Een rapport van den maarschalk *Soult*, minister van oorlog, aan den koning, de noodzakelijkheid betogende om de kosten van het krijgswezen te verminderen en het stelsel voordragende, 't welk dat doel moet bereiken.

2°. Eene koninklijke ordonnantie, een nieuw effectief van alle korpsen van het leger vaststellende, waarbij zij allen eene reductie ondergaan; van ieder bataillon infanterie, namelijk, wordt eene kompagnie, en van ieder regiment kavallerie een eskadron gesupprimeerd; terwijl ook het 4de bataillon van de regimenten infanterie ontbonden wordt.

3°. Een algemeen tableau van de nieuwe zamenstelling der kaders van de korpsen des legers.

— De raad van ministers heeft zich heden weder bij den koning vereenigd.

— De heer *Sauzet* is eergisteren avond te Parijs aangekomen, en wel juist toen de ministeriële bladen het berigt van den heer *Lamartine*, nopens het presidentschap hielden.

— Het hof van assises der Neder-Pyreneën heeft al de beschuldigden, betrokken in de zaak der onlusten te Toulouse, op één na, vrijgesproken; die tot drie maanden gevangenis is veroordeeld. Daarentegen heeft het hof van assises van de monden der Rhone, van de 54 beschuldigden wegens deelneming aan het komplot te Marseille en in het departement Vaucluse, 51 tot detentie of gevangenisstraf veroordeeld.

— Bij het hof der pairs hebben gisteren de advokaten der beschuldigden het woord gevoerd; inzonderheid heeft de heer *Ledru-Rollin* den redacteur van het dagblad *le Journal du Peuple* verdedigd. Deze advokaat is dezelfde, die onlangs tot lid der kamer van afgevaardigden werd benoemd en wegens zijne revolutionnaire taal, te dier gelegenheid tegen de kiezers gehouden, tot gevangenisstraf werd veroordeeld. In zijne verdediging heeft hij zich voornamelijk bepaald tot het betoog, dat die naauwe betrekking tusschen *Dupoty* en de geheime genootschappen der werklieden, waarin de gepleegde misdaad haren oorsprong genomen heeft, niet bewezen is, en dat de vermeende strekking van dagblad-artikelen geen bezwaar tegen de schrijvers kan opleveren; te minder daar in dit geval bewezen was, dat de betigte artikelen niet van de hand van *Dupoty* zelven waren. Over het algemeen heeft de advokaat zijne taak met bekwaamheid en zelfs met zekere gematigdheid volvoerd. Zelfs uit de geschriften van den tegenwoordigen minister *Guizot* heeft hij verscheidene plaatsen aangehaald, die voor het gevaarlijke van zulk een stelsel, als hier door het openbaar ministerie was aangenomen, pleitten. Een dieper indruk maakte het op de Pairs, toen hij uit *le Drapeau blanc*, een hevigen tolk der zoogenaamde Koningsgezinden, die tijdens den moord des hertogs *van Berry* in het licht verscheen, eene plaats voorlas, waarbij de toenmalige minister *Decazes* zeer regstreeks van zedelijke medepligtigheid aan dien moord werd beschuldigd. Deze gewezen minister had thans als pair in het hof zitting.

— De stad Nancy heeft der Regering eene som van vijfmaal honderdduizend francs aangeboden, als bijdrage tot daarstelling van den ijzeren spoorweg tusschen Parijs en Straatsburg, terwijl de stad Châlons sur Marne tweemaal honderdduizend francs aanbiedt, bij aldien die weg door de vallei van Marne loopen mag.

— De Seine is dezer dagen zoodanig gerezen, dat zij buiten hare oevers getreden is en de lage gedeelten der stad alsmede de omstreken der hoofdstad geïnundeerd heeft.

— De Spaansche gezant, *Olozaga*, is heden van hier naar Madrid vertrokken.

— Uit Oran schrijft men van den 30sten November, dat men aldaar den generaal *Lamoricière* van zijn jongsten togt naar Mascara terugverwachtte. Het garnizoen van laatstgenoemde stad arbeidde aan de herstelling van de vervallen stadsmuren; verscheidene kooplieden hadden hunne winkels in de stad geopend, en in de kort te voren zoo ledige straten heerschte thans eene groote drukte. Voorts wordt in deze berigten op nieuw gewaagd, van de moedeloosheid die zich van de Arabieren, door de gedurige slagen die de fransche troepen hen toebragten, had meester gemaakt.

De *Moniteur* behelst een uitvoerig artikel over de kolonisatie van Algiers, 't welk de strekking heeft om het belang aan te toonen, dat de wetgevende kamers aanzienlijker geldsommen voor deze bezitting toestaan. Daarin wordt allereerst vermeld, dat thans verscheidene bataillons troepen en burgerlijke werklieden aan den wal en de gracht arbeiden die van de zeekust nabij Coleah tot aan Belidah gegraven wordt, om de vlakte van Metidjah tegen de strooptogten, vooral van de westelijk wonende Arabieren te beveiligen; de wal zal met doornhagen worden beplant, terwijl men ook voornemens is, aldaar opgaand geboomte te plaatsen. Men vleit zich, dat die doorloopende afsluiting binnen twee maanden gereed zal zijn. Daarachter zullen zich dan op de vruchtbare, doch geheel onbebouwde vlakten volkplanters kunnen vestigen. Vervolgens treedt de *Moniteur* in verschillende bijzonderheden omtrent de wijs van kolonisatie, en eindigt ten slotte aldus: » De Europesche bevolking in Algeria vermeerdert tegenwoordig op eene opmerkelijke wijs. Zij stroomt niet enkel uit Frankrijk, maar ook uit de aan dat Rijk grenzende landen toe. Het zijn niet meer enkele personen, die daarheen komen, maar geheele gezinnen, die daar landen om te bebouwen, arbeid en welvaart komen zoeken. De 32,000 Europeanen die thans buiten de krijgsmagt, in weerwil van den oorlog en moeijelijkheden van allerlei aard, in Algeria gevestigd zijn, vormen reeds eene indrukwekkende massa, die echter nog zeer zwak is, wanneer men ze met de [illegible] bare terreinen vergelijkt, die naar onzen handenarbeid, naar de verlevendiging door onze nijverheid wachten."

— De berigten uit Madrid tot den 5den melden dat de kiezers der hoofdstad zich voorloopig vereenigd hadden voor de verkiezingen der municipaliteit van 1842. Men twijfelt niet of de heerschende partij zou de overhand behouden. — Het budget voor het volgende jaar was in de bureaux van het ministerie van financien reeds opgemaakt, en zou nog voor het einde van het jaar aan de cortes aangeboden worden.

— Heden, uit hoofde van den Zondag, geene fonds-notering.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 11den December.

De graaf *van Nassau* heeft van zijnen zoon, prins *Frederik* der Nederlanden, het aan dien prins, na den dood der koningin van Holland, door wilsbeschikking toebehoorende paleis, *Onder de Linden*, gekocht en hetzelve gedurende zijn verblijf in Silezie en Holland, zeer gemakkelijk en luisterrijk voor zich en zijne gemalin doen inrigten. Door dezen aankoop is nu de graaf *van Nassau* burger geworden van Berlijn, hetwelk zich vleit voor zijne armeninrigtingen rijke ondersteuning van dien doorluchtigen medeburger te ontvangen.

— De Stendenvergadering van Brunswijk is in zoo verre op haar vorig besluit terug gekomen, dat zij thans toegetreden is tot het voorstel der Regering, om de aansluiting tot het Duitsche tolverbond niet eerst met het begin van 1843, maar reeds met den eersten Januarij aanstaande te doen plaats hebben.

— De Stendenvergadering van het Groothertogdom Hessen is den 6den dezer geopend. In de openings-rede van den Groothertog komt onder anderen het volgende voor:

» Toen ik bij den aanvang van dit jaar de vorige Stenden-vergadering sloot, moesten de bedenkelijke omstandigheden van dien tijd mij bedacht doen zijn op het volledig maken van het oorlogs-materieel en op het nemen van maatregelen, ten einde onze militaire inrigtingen in overeenstemming te brengen met de algemeene voorschrif-

ten voor de Staten van het Bondgenootschap. Wat ik mij verpligt achte tot dat einde te verordenen, zal u in den loop der zittingen worden medegedeeld. Intusschen zal de beveiliging van geheel Duitschland en de voltooijing van deszelfs verdedigingstelsels het Duitsche bondgenootschap nog tot uitgaven noodzaken, welke voor een evenredig gedeelte ook door het Groot-Hertogdom zullen moeten gedragen worden, en waaromtrent u insgelijks mededeelingen zullen worden gedaan. Deze voorzorgen zijn de noodzakelijke voorwaarden van een eervollen vrede, en reeds daarom ben ik overtuigd, dat gij even bereid zult zijn om de middelen tot vervulling der dienaangaande bestaande verpligtingen te helpen verschaffen als gij met mij de Voorzienigheid zult danken, dat zij ons de weldaad des vredes voor zulk een prijs zoo duurzaam laat genieten."

ENGELAND.

LONDEN, den 13den December.

Gisteren heeft H. M. een geheime Raad gehouden, in welken besloten is het Parlement verder te prorogeren van den 21sten december tot donderdag 3 februarij, om alsdan tot behandeling van zaken bijeen te komen. Voorts is in dien Raad bepaald, dat de naam van den Prins van *Wallis* in de openbare gebeden onmiddellijk op dien van Prins *Albert* volgen zal.

Eerlang zal de Prins van *Wallis* de ridderorde van den Kousenband ontvangen.

Het schijnt nu buiten twijfel, dat de doopplegtigheid van dien Prins zeer kort na de opening van het Parlement plaats zal hebben. Van Windsor wordt gemeld, dat H. M. en prins *Albert* groot genoegen gevonden hebben in de bezigtiging van eene prachtige en keurig bewerkte zilveren doopvont, die van Londen derwaarts was overgebragt. Deze doopvont, die gedurende de regering van koning *Karel II* vervaardigd is, bij de regalia in de juweelkamer van den Tower bewaard werd en bij den laatsten brand gered is geworden, zal hoogstwaarschijnlijk tot bovengemelde plegtigheid dienen. Zij is ongeveer drie engelsche voeten hoog, en op het deksel is de doop van Joannes kunstig afgebeeld.

Men zegt dat de jonge Prins bij den doop de namen *Albert Eduard*, naar zijnen vorstelijken Vader, prins *Albert*, en zijnen Grootvader wijlen den hertog van *Kent*, ontvangen zal, en dat de Koningin Weduwe en de Hertog van Saksen-Coburg daarbij als doopheffer en doopheffster staan zullen.

— De *Pique*, van 36 stukken, is gisteren van Plymouth naar Bermuda, en de *Aigle*, van 24 stukken, naar de Middellandsche Zee gezeild. Heden scheept zich aldaar het 98ste regement, aan boord van de *Belle isle*, naar China in.

— Het gerucht, dat lord *Hill* als opperbevelhebber der landmagt zou aftreden, wordt door de ministeriële bladen stellig wedersproken.

— In een der Londensche bladen leest men onder het opschrift: »De over alles zegevierende stoom", het volgende: »Het stoomschip *Great-Western* werd den 6den December, 's avonds ten half elf ure, de saluutschoten af, die zijne aankomst in Kingroad, tien (Engelsche) mijlen van Bristol, aan den mond der rivier, aankondigden. Dat stoomschip was in niet meer dan dertien dagen van New-York daarheen gestevend. Een der *reporters*, (berigtgevers) van het Londensche dagblad *the Times* begaf zich dadelijk aan boord van het stoomschip en verliet het met de medegebragte brieven, vóór elf ure, in eene opene boot, te midden van een harden storm. Hij begaf zich daarop langs den ijzeren spoorweg met den brievenmaal-trein van Bristol naar Londen en bereikte de laatste stad ten half zes ure des morgens van den 7den. De door hem medegebragte tijdingen werden dadelijk in het ter perse liggend nommer van de *Times* opgenomen, en afdrukken van dat nommer werden met een der gewone wagentreinen weder naar Bristol verzonden. Zoo kwam het, dat men in de kajuit van *the Great-Western*, die nu nader bij Bristol lag, ten een ure namiddag van den 7den de door dat schip uit Noord-Amerika aangebragte tijdingen in de *Times* las. Ziedaar de wonderen der stoomvaart, der stoomwegen en der stoomdrukkunst."

— Ter beurze van heden waren genoteerd: 3 pCt. gec. 88⅝; Ned. 2½ pCt. 51⅝; 5 pCt. 99; Spanje 23⅝.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 15den December.

Z. M. is Zondag avond van 's Hage naar Soestdijk vertrokken, en zou van daar zich naar Borculo begeven, om heden 's Hage terug te keeren.

— Tot directeur der koninklijke nederlandsche loterij, in plaats van wijlen den heer *de Brauw*, is door Z. M. benoemd, de heer *van Meurs*, hoofd-ambtenaar bij het provinciaal gouvernement van Noord-Braband.

— Het heeft Z. M. behaagd aan den heer Mr. *A. G. Burgerhoudt*, op zijn daartoe gedaan verzoek, eervol ontslag te verleenen als substituut-griffier bij den Hoogen Raad, en als zoodanig te benoemen Mr. *N. de Gijselaar*, advokaat te 's Gravenhage.

— Men verneemt dat Z. M. aan den heer Mr. *K. L. A van der Horst*, secretaris en adviseur bij het departement voor de zaken van de Roomsch-Katholijke Eeredienst ontslag uit de dienst heeft verleend, met toekenning van een wachtgeld van ƒ 1500.

— Maandag ll. is in de residentie overleden de Hoog Edel Gestrenge Heer *Leonadus Visser*, in leven oud administrateur der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, buitengewoon staatsraad in werkelijke dienst, een Man, die algemeen geacht was, uitgebreide kundigheden bezat, door ijver en vlijt uitmuntte, en die, niettegenstaande bij wegens den verzwakten toestand zijner gezondheid, in de laatste jaren een lijdend levend had, tot korte weken vóór zijnen dood overmoeid werkzaam bleef.

— De Minister van Marine en Kolonien heeft ter kennis van alle autoriteiten en belanghebbenden gebragt, dat, vermits het bestuur van het departement van marine van dat van kolonien met den eersten januarij aanstaande zal worden afgescheiden en aan een afzonderlijk hoofd opgedragen, alle brieven of stukken, de zaken van marine betreffende, van dien dag af, zullen moeten worden geadresseerd aan den Directeur-Generaal van Marine, en die betrekkelijk de zaken van kolonien aan den Minister van Kolonien.

— Uit 's Hage schrijft men van den 13den:

Men verneemt met genoegen dat de in het voorjaar genomen maatregel, om ter voorziening in de op Java steeds bestaande behoefte aan middelen van vervoer te land, kameelen naar die kolonie te zenden, in zooverre met eenen gunstigen uitslag is bekroond geworden, dat een veertigtal dezer lastdieren in April ll. van Teneriffe afgehaald met de schepen *Rhoon en Pendrecht*, *Stad Utrecht* en *Anna Catharina* in goeden welstand te Batavia is aangekomen. Men had aldaar reeds proeven genomen met de belading dezer kameelen, en bevonden dat zij met gemak 650 à 750 ℔ konden dragen. De van Teneriffe medegenomene geleiders verzekerden intusschen, dat wanneer de kameelen weder geheel en al op hun verhaal zouden gekomen zijn, zij een last van 1000 ℔ zouden kunnen medevoeren.

Ook verneemt men dat de Nederlandsche handelmaatschappij aan de heeren *Dixon en Comp.* te Amsterdam heeft opgedragen de vervaardiging in hunne fabriek *de Atlas* van eenige ijzeren karren of wagens, om in Indie te worden gebruikt, tot gemakkelijk vervoer der producten uit de binnenlanden naar de kusten.

— Zaturdag ll. is te Rotterdam tweemalen brand ontstaan, des voormiddags in eene koffijbranderij op de Zijl en des namiddags in eene vernisstokerij in de Waschbleeklaan; beide deze branden hebben echter gelukkig geene belangrijke gevolgen gehad.

— Den 7 dezer is de derde of laatste groote legger van de ijzeren draaibrug over het Spaarne, in de fabrijk van de heeren *Dixon & Co.*, te Amsterdam, met het grootste succes gegoten, in tegenwoordigheid van een groot aantal der aanzienlijkste personen dier stad. Het is zeer aangenaam het gelukkige gevolg te kunnen melden van deze zoo buitengewone bewerking, dat voor de Nederlanden zoo belangrijk is, aangezien de lengte van elk dezer drie leggers alles overtreft wat nog immer in eenig Land is gemaakt.

— Naar men verneemt is door Zijne Majesteit den Koning dezer dagen de rigting vastgesteld, die de ijzeren spoorweg van 's Gravenhage naar Rotterdam hebben zal. Van het stations-gebouw, hetwelk nabij 's Gravenhage, in de rigting van de derde Wagenstraat, zal worden gevestigd, zal deze weg langs Delft en Schiedam, nabij beide welke steden insgelijks stations-gebouwen zullen worden opgerigt, naar Rotterdam loopen en aldaar aan de Schie, nabij de Delftsche poort, uitkomen.

— Uit Maastricht schrijft men van den 11den:

In den afgeloopen nacht is een hevig onweder boven onze stad losgebarsten. Een zware storm, van hagel en donderslagen vergezeld, heeft gedurende eenige uren gewoed en, zoo men zegt, veel schade veroorzaakt. Men berigt ons, dat aan de zijde van Maasbree een dijk is doorgebroken en dat een groot gedeelte der landerijen der gemeente onder water staan. Sedert eenige dagen heeft in de Maas eene schrikwekkende rijzing plaats. Het is te vreezen, dat wij, indien de regens niet ophouden, grootere rampen te betreuren zullen hebben. Vele weilanden en lage gronden in den omtrek dezer stad zijn reeds overstroomd."

— Uit Amsterdam schrijft men van gisteren:

»Sedert eenige dagen is ten gevolge van de onophoudelijke regens en westelijke winden, een gedeelte onzer stad onder water geloopen, zoodat men bijv. op het Rokin met schuitjes vaart. In andere straten of grachten zijn insgelijks alle kelders vol water geloopen, tot groote schade voor vele onzer stadgenooten. De berigten van omliggende plaatsen zijn allerbedroevendst. Overal ligt het land overstroomd en alles gelijkt eene opene zee."

Ook de rivieren zijn door het aanhoudend natte weder sterk rijzende. Uit Nijmegen wordt gemeld, dat het water op de kade staat en de passage langs de rivier belet. Te Venlo staat het water voor de Maas- en in de Geldersche poort. — Uit Maas en Waal luiden de berigten aangaande het winterkoren, ten gevolge der voortdurende nattigheid, zeer ongunstig.

— De kamer van koophandel te Maastricht heeft een adres aan Z. M. aangeboden, waarbij zij verzoekt, dat de op den 31sten December 1840 met Luxemburg gesloten handelsovereenkomst, welke op den 1 Januarij ten einde loopt, niet moge hernieuwd worden, als strijdig met de belangen van het hertogdom Limburg.

— Uit 's Hage schrijft men: » Met genoegen verneemt men, dat de beroemde *Henri Vieuxtemps* Nederland eerstdaags zal bezoeken, met het voornemen om zich in de voornaamste steden des Rijks met mevrouw *Koning-Buys* en mejufvrouw *S. Schloss* in onderscheidene concerten te doen hooren. Het eerste dezer concerten is voorloopig op den 5den Januarij 1842, in de residentie bepaald.

— Tot corresponderende leden der maatschappij van schilderkunst te Gent, zijn benoemd: de heeren *N. Pieneman*, *C. Immerzeel*, beiden te Amsterdam en de heer *S. van den Berg*, te Heemstede, bij Haarlem. Voorts is nog de heer *C. Immerzeel* benoemd tot corresponderend lid der Koninklijke maatschappij van schoone kunsten en letteren te Gent.

— De boekhandelaar *J. Portielje* is voornemens uit te geven een werk, getiteld: « *Gedenkboek der Inwijding van het Standbeeld,* « *op te rigten ter eere van Neêrlands grootsten schilder, Rembrandt* « *van Rijn,* » voorafgegaan van eene schets der verdiensten van de Nederlanders in de schilderkunst, en een beknopt levensberigt van *Rembrandt.* Naar men verzekert, zal de zamenstelling van dit werk worden toevertrouwd aan den heer *Engelbert Gerrits.*

— Men meldt uit Parijs, dat de politie tegenwoordig al de booswichten, die in hare handen vallen, door middel van de Daguerreotype laat portretteren, om wanneer zij later, na ontslag en verloop van straftijd, evenwel onder opzigt moeten blijven, aan al de kommissarissen en ambtenaren van justitie er een exemplaar van toe te zenden, in stede van het anders al te omslagtig en toch veel gebrekkiger middel van signalement. Had *Duguerre* ooit kunnen denken, dat het met zijne uitvinding nog dien weg zou zijn opgegaan!

HET HOTEL DES INVALIDES TE PARIJS.

Prachtig en indrukwekkend staat daar dit heerlijke gebouw, dat *Bruard* in zeven jaren tijds voltooide, en waarvan het reusachtig koepeldak, dat de kapel dekte, slechts vijftien jaren later werd opgerigt; die eenvoudige vierkante kapel, welke alleen haar luister zou ontleenen aan den buit door glansrijke wapenfeiten verkregen! En inderdaad, dáár heeft eene onafzienbare rij van gewonnen vaandelen en standaarden geprijkt, waarvan echter een groot deel bij het keeren van den oorlogskans door niet minder roemrijke wapenfeiten zijn van dáár teruggehaald; en wanneer men sommige dier vaandels kon vragen, hoe zij daar gekomen, waarom zij in vreemde handen geraakt waren, dan zou de beantwoording dier vragen den belangstellenden ondervrager met diepen eerbied en weedom voor den ongelukkigen heldenmoed vervullen. Binnen de muren van dit gebouw, wenscht men zich te herinneren, hoe op den 9 Mei 1705 de groote Lodewijk XIV aldaar werd opgewacht door het overschot zijner roemvolle legerafdeelingen; dáár waar deze hem zou hebben kunnen antwoorden: Men vond mij strijdende te Fribourg; kon gene zeggen, te Rocroy bevond ik mij. Een derde was bij den overtogt van den Rijn, een vierde bij het beleg van Maastricht; anderen weer konden herinneren aan de gevechten in Vlaanderen en Henegouwen; nog anderen aan den strijd in Franche Comté en Roussillon. — Dáár vertoonde zich Lodewijk XIV in volle pracht met al de etiquette zijner rijke hofhouding; en de uit metaal gegoten gedenksteen werd bestemd om aan het nageslacht dat bezoek van den grooten vorst aan zijne stichting over te brengen. Maar toen de ruwe Vorst van het Noorden, de beschaving zijns volks met ijzeren wil bevorderende Peter *de Groote* dat gebouw in 1717 bij zijn kortstondig verblijf te Parijs betrad, toen de groote man, om allen zweem van toebereidselen te vermijden, zich als een eenvoudig nieuwsgierig burger aanmeldde, om een gesticht te zien, waarvan hij een soortgelijk in zijn Petersburg wilde doen oprigten; toen deze, de eerst niet toegelatene, onbekende, maar bij herkenning geëerbiedigde Czar de ruime gaanderijen en zalen bezocht, met belangstelling de heerschende orde, en de goede inrigting prees, en eindelijk uit den tinnen beker van een verminkten onderofficier drinkt, de spijzende Invaliden toeriep: Krijgsbroeders, Peter van Rusland drinkt op uw welzijn! wie zou bij de herinnering dat tafereel naar waarde kunnen malen. Maar Peter dronk niet slechts op het welzijn dier ongelukkige verminkten; hij wilde ook dat zij op zijn welzijn zouden drinken, en zond twee jaren later, bij zijn terugkeer in zijn rijk, vijftig vaten Erivan-wijn, die zeer gezocht destijds in Rusland was, en nog zeer geacht is. Bijna eene eeuw ging er voorbij, sedert een ander groot inlandsch vorst het Hotel des Invalides betrad. De late avond van den eersten September 1806 zal den bewoneren van dit gesticht onvergetelijk blijven; toen geheel onverwacht Napoleon, geheel alleen, zich een toegang baande tot het binnenste van het gesticht. Dáár schetst ons de verbeelding hem nog, hoe hij, in zijn grijzen jas gewikkeld, een meer dan honderdjarigen invaliden ondersteunde en den trap opleidde, terwijl hij 's mans bijna negentigjarigen zoon hem aan de andere zijde ondersteunde. Hij had een echt aartsvaderlijk gesprek tusschen vader en zoon, over eenen meer dan vijftigjarigen, ook in dat gesticht opgenomen kleinzoon aangehoord. Die oude man, die Lodewijk XIV nog gekend had, welke hem in het Invalidengesticht plaatste, zag nog voor zijn sterven het door Napoleon zelven gedragen ridder-kruis van het legioen van eer door diens vorstelijke hand op zijne borst vast hechten; en aan zoon en kleinzoon een gelijk ridderteeken schenken door dezelfde hand; ridderteekenen, die tot op dit oogenblik geprijkt hadden op de borst van eenen maarschalk Serrurier, van een generaal zooals Rapp. Maar dit alles greep eerst plaats, nadat door toeval de groote veldheer herkend was. Wie beschrijft hier dit onder fakkellicht treffend uitgeleide van den lateren werelddwinger, door de hem hoog vereerende overblijfselen zijner toen nog altijd zegevierende legers? — Hij die de *Colonne Vendôme* gesticht had, welligt met de gedachte, dat zijne asch daaronder zou rusten, werd vier en dertig jaren later een grafgesteente opgerigt in datzelfde gebouw, waar zijne tegenwoordigheid allen had in opgetogenheid gebragt.

GEMENGDE BERIGTEN.

In het dagblad van Dijon van den 27sten November leest men het volgende: Sedert eenige jaren ontdekt men op het grondgebied van Mearsault kennelijke sporen van eene groote gallisch romeinsche villa. De wijngaardeniers hebben bij het graven hunner slooten, op eene diepte van een tot drie ellen, briksteenen, marmerstukken, kolommen, steenen en bronzen standbeelden, zilveren en gouden gedenkpenningen gevonden. Men merkt onder deze voorwerpen op een *Mercurius* van anderhalf el hoogte, een mozaïkwerk, beeldjes van gebakken steen en van brons, een ring, en op sommige voorwerpen blijken dat dit prachtig paleis door het vuur vernield is. Het ware wenschelijk ontgravingen op dit terrein te doen, dat ongelukkigerwijs voor de wetenschap met wijngaarden bedekt is, maar wij hopen dat de eigenaars edelmoedig genoeg zullen zijn om verdere nasporingen te vergunnen, die voorzeker eenig meerder licht over den aard van het land zullen verspreiden, dat thans in hun bezit is. — De heer *Rossignol* bewaarder der archieven van voormalig Bourgondie de la côte d'Or, heeft een belangrijk verslag aan de departementale commissie van oudheden ingezonden.

Het dagblad *the lincoln Marcury* geeft verslag omtrent de verzameling van fossile overblijfsels, door Dr. *Koch* in de Vereenigde Staten van N. Amerika verzameld, en van Philadelphia naar Liverpool overgebragt. » Onder de menigvuldige geraamten van dieren, wier geslacht is uitgestorven, en die deels bekend, deels nog niet beschreven zijn — zegt de schrijver — verdient inzonderheid opmerking het geraamte van een tot heden nog niet bekend dier uit den tijd vóór den zondvloed, *den Leviathan van den Missouri* genoemd, tot een geheel nieuw geslacht behoorende. Dit gedenkstuk uit eene vroegere aardperiode, is door Dr. *Koch* in 1840 opgegraven beneden zeven grondlagen van het alluviale tijdperk, in den Staat *Missouri*, bij de rivier Osage; en wie zal dus bepalen hoe vele eeuwen er verloopen zijn sedert den leeftijd van dit dier? Intusschen is het geraamte bijna in zijn geheel en bevat ruimte genoeg, om den grootsten *Mastedonte* (tot hiertoe het grootste der bekende dieren uit de voorwereld, van 't welk een gedeeltelijk scelet vroeger in de nabijheid van Heukelom opgegraven is) daar in plaats te doen vinden. De slagtanden zijn horizontaal geplaatst, en van punt tot punt gemeten 5 el, doch langs de kromme lijn, vermits zij cirkelvormig zijn, 7 el lang; de geheele lengte van het dier is bijna 11 el en zijne hoogte 5 el."

En *eindelijk* zal, waar zulks noodig is, eene duidelijke aanwijzing geschieden van het verschil in de spelling bij *Siegenbeek*, *Weiland* en *Bilderdijk*, waardoor wij ons vleijen, dat het uittegeven werk bij velen eene aanbeveling te meer verdienen zal.

De uitgave zal geschieden in hetzelfde formaat en met dezelfde letter als de uitgegeven proeve op goed velin papier, in Engelsch linnen band.

De prijs kan niet juist vooraf worden bepaald, omdat het schier eene volstrekte onmogelijkheid is eene naauwkeurige berekening van het getal vellen te maken. Echter zal het werk, wanneer een genoegzaam getal inteekenaren voorhanden is, aan degenen, die voor 1e. November hebben ingeteekend, voor den geringen prijs van *f* 3,00 worden afgeleverd. Na dien tijd zal de prijs *merkelijk* verhoogd worden.

De inteekening geschiedt alom bij de voornaamste Boekhandelaars in dit Rijk.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (14 *December*) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 51⅞; dito 5 pCt. 99⅝, ¾; Kansbill. 25¼, 5/16; Syndik. 4½ pCt. 91, 90 15/16; dito 3½ pCt. 76; Handelmaatschappij 155 drie achtste; Ardoins 24⅝, ¾; dito Coupons 20⅝, ¾; oude Russen 105¼; dito 4 pCt. 86 15/16, 87; 6 pCt. Amer. 69; Braz. 66⅞.

** Heden nacht ten 1 uur, overleed alhier onze geliefde Jongste Dochter BOUDEWINA PIETERNELLA, in den ouderdom van 23 Jaren.

W. VAN PUTTE,
EN
F. VAN PUTTE,
(Geb). WEIBEL.

BREDA,
den 8. December 1841.

(*Eenige Kennisgeving.*)

PROGRAMMA
VAN HET TE GEVEN
CONCERT,
op DONDERDAG *den* 16. *DECEMBER* 1841,
IN DEN SCHOUWBURG TE BREDA,
DOOR
D. GANZ,
Muziek-Directeur te Cleve.

1e AFDEELING.	2e AFDEELING.
1e. Ouverture.	1e. Ouverture.
2e. Concert voor de Viool van MAYSEDER, uitgevoerd door D. GANZ.	2e. Variatien voor de Viool van BERIOT, uitgevoerd door D. GANZ.
3e. Ouverture.	3e. Ouverture.
4e. Solo a la Paganini, gecomponeerd en uitgevoerd door D. GANZ.	4e. Groote Polonaise gecomponeerd en uitgevoerd door D. GANZ.

Aanvang precies ten 7 ure.

De Entrée is bepaald voor de Heeren à *f* 1,— en voor de Dames à 75 Cent.

** Twee LETTERZETTERS, werk begeerende, adresseren zich, liefst in persoon, of met *franco*-brieven, bij de Uitgevers dezes.

** Er is VERMIST een LAKENSCHE OFFICIERS-MANTEL. De Vinder wordt verzocht dezelve tegen eene goede belooning terug te brengen aan het Kantoor van de Uitgevers dezes.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad *Breda*, zullen op Maandag den 20. December 1841, des middags ten twaalf ure, ten Stadhuize aldaar, aan den minstbiedenden, volgens in te leveren gezegelde Biljetten van Inschrijving, in het openbaar Aanbesteden:

Het ONDERHOUD van STADS-GEBOUWEN, KAZERNEN, BRUGGEN, HAVENMUREN, WATERTRAPPEN, WATERLEIDINGEN, STRATEN, MARKTEN, PLEINEN en verdere Aangelegenheden, gedurende den jare 1842, volgens *Tarief*, onder presentatie van percentsgewijze korting.

De konditien van Aanbesteding liggen dagelijks, uitgenomen op Zon- en Feestdagen, op de gewone uren ter lezing op Stads-Secretarij, en nader onderrigt is te bekomen bij den Stads-Architect A. J. F. CUIJPERS.

BREDA, den 9. December, 1841.

Ter Ordonnantie van Burgemeester en Wethouders voornoemd,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUHEES.

Administratie der Domein-Goederen
VAN
Z. K. H. Prins FREDERIK der *Nederlanden.*
RENTAMBT *BREDA.*

PUBLIEKE VERKOOPING VAN
BEUKEN-, MASTEN EN EIKEN-BOOMEN.

De RENTMEESTER der Domein-Goederen van Z. K. H. Prins FREDERIK *der Nederlanden* te *Breda*, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, zal, op Woensdag en Donderdag den 22 en 23 December 1841, des morgens ten 9 ure, ten overstaan van den Notaris Mr. F. R. VAN NAERSSEN, residerende te *Breda*, ten huize en herberge van JAN VAN ALPHEN, in *de Zandberg*, buiten de Ginneken-Poort en PIET DIELEMANS, in *de Bloemkool*, buiten de Haagsche-Poort te *Breda*, publiek verkoopen:

In het Mastbosch onder 's Princenhage en Ginneken,
19 Kavelen BEUKEN-BOOMEN en
24 dito MASTEN-BOOMEN.
In het Liesbosch onder 's Princenhage,
63 Kavelen EIKEN-BOOMEN.

De Konditie van Verkoop liggen ter lezing bij bovengemelden Rentmeester, alsmede bij den Plantagiemeester BECKING, in het Ulvenhouts Bosch, alwaar ook notitie en informatie, zoo als ook bij de Boschwachters in de respective Bosschen te bekomen zijn.

De Rentmeester voornoemd,
M. SMITS.

VOOR HET RIJK.

DEPARTEMENT VAN FINANCIEN.
Veiling van Dominiale Goederen.
AGENTSCHAP *OOSTERHOUT.*

Op Maandag den 27 December 1841, en zoo noodig volgende dagen, des achtermiddags ten negen uren, zal door den AGENT van het Domein te Oosterhout daartoe gemagtigd, in tegenwoordigheid van den heere Hoofd Inspecteur der Domeinen, ten overstaan van den Notaris ADR. BROUWERS, residerende te Oosterhout in het Logement *de Vergulde Pellikaan*, op den heuvel aldaar, worden overgegaan, tot de openbare Veiling, bij opbod en afslag, van eenige:

DOMINIALE WEILANDEN, VISSCHERIJEN, TIENDEN, RENTEN, CIJNSEN, TIJNSEN enz., in onderscheidene kavels.

De vorenstaande Goederen zijn breeder omschreven in den Catalogus, welke verkrijgbaar is, voor 25 Cents, bij de AGENT van het Domein te *Oosterhout*, *Breda* en *'s Bosch*, en bij de AGENTEN van het Domein in alle de hoofdplaatsen der provincien; terwijl de algemeene en speciale voorwaarden van verkoop ter lezing leggen ten raadhuize te *Oosterhout*, ten kantore van den AGENT van het Domein aldaar en in het Hotel van het Provinciaal Gouvernement te *'s Hertogenbosch*; zijnde ten kantore van den AGENT, ter inzage van de gegadigden, mede berustende Staten, houdende omschrijving van de Erfpachten, Renten, Cijnsen en andere prestatien; waaruit elke kavel van den Catalogus is zamengesteld.

OOSTERHOUT, den 3 December, 1841.

De Agent van het Domein,
W. F. E. VAN DER BORCH.

** De Boekhandelaar J. F. SCHLEIJER, te *Amsterdam*, geeft heden uit:

DE EERSTE AFLEVERING VAN:
Het leven en de lotgevallen van
ROBINSON CRUSOE.
In een deel kompleet, met meer dan twee honderd platen.

De prijs van iedere aflevering is VEERTIG CENTEN.

Van dit zoo beroemde werk, van hetwelk in alle landen vertalingen bestaan, bezat ons Vaderland alleen eene verouderde uitgave, die niet dan tot zeer hoogen prijs te bekomen is. De hier aangekondigde uitgave vereenigt zuiverheid van stijl met sierlijkheid van druk en een groot aantal zeer fraaije platen, terwijl de goedkoope prijs en wijze van uitgave, dezelve voor ieder verkrijgbaar maken.

De tweede aflevering verschijnt in Januarij 1842, als wanneer de uitgave geregeld zal voortgaan.

De Inteekening staat open bij alle Boekhandelaren in het Rijk.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.